

ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ЯК СОЦІАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

В умовах широкого розвитку міжнародної науково-технічної, виробничо-господарської та культурної співпраці важливим елементом цієї компетентності стають комунікативні можливості фахівця. Для забезпечення ефективного спілкування з партнерами та колегами як за кордоном, так і з тими, хто приїждять в Україну, а також для належного розуміння зарубіжної науково-технічної літератури та документації, необхідне належне знання іноземної мови професійного спілкування. Тому в системі професійної підготовки інженера важливу роль відіграє цілеспрямована організація навчання іноземній мові [1]. Метою її вивчення є заздалегідь спланований результат діяльності по такому опануванню мовою, яке досягається за допомогою різних прийомів, методів і засобів навчання і забезпечує можливість практичного її використання. В нашому випадку ці прийоми, методи і засоби повинні мати чітку цільову спрямованість на ефективне забезпечення можливостей ділового та міжособистісного спілкування майбутнього інженера у професійному середовищі. В той же час цілі навчання повинні відповідати соціальному замовленню суспільства і одночасно бути реальними для досягнення в конкретних умовах навчання [2].

Національна програма з англійської мови для професійного спілкування (АМПС) досить чітко і детально розглядає цілі та завдання для якісного навчання іноземній мові. І не тільки завдяки програмі ми розуміємо необхідність вивчення іноземної мови як засобу спілкування між професіоналами. Сучасний університетський спеціаліст – це освічена людина, що має фундаментальну підготовку. Відповідно, іноземна мова

спеціаліста такого рівня є і знаряддям виробництва, і частиною культури, і засобом гуманітаризації освіти. Все це передбачає фундаментальну і різнобічну підготовку з іноземної мови.

Головне завдання викладача іноземної мови полягає у тому, щоб забезпечити високу якість навчання, домогтися реального підвищення рівня викладання та відповідно рівня засвоєння мови студентами.

Але існують об'єктивні причини, що заважають підвищенню якості мовної підготовки майбутніх фахівців. По-перше, цьому заважає відрив викладання іноземних мов від життя – треба відтворювати оточення, найбільш приближене до реального життя, а для цього викладач іноземної мови повинен виявляти більшу зацікавленість до спеціальностей студентів, факультетів, що обслуговуються, бути обізнаним відносно основних досягнень у відповідних галузях. Необхідно постійно підтримувати зв'язок з викладачами спеціальних кафедр для визначення актуальних питань професії студента.

По-друге, неможливість підвищення якості викладання в умовах одночасного скорочення часу на вивчення іноземних мов. Дійсно, сьогодні на їх викладання навчальними планами передбачається всього дві години на тиждень.

По-третє, довготривалий конфлікт нашої школи, що полягає в необхідності дати все і якомога скоріше. Але ми увесь час забуваємо, що навчаємо не лінгвістів, а спеціалістів, які є користувачами мови. Треба чітко ставити цілі і завдання конкретного курсу і намагатися їх виконати, відбираючи все найпотрібніше і те, що є методично доцільним. Потрібно навчитися розставляти пріоритети і відкидати другорядне, вміти користуватися отриманими знаннями.

По-четверте, ми часто удаємось до крайнощів відносно того, як навчати: традиційно або використовувати сучасні теорії, методи, засоби. Необхідно зберігати традиції, не боятися нового, пам'ятати про особливості

національного характеру і національно-специфічного підходу до викладання і вивчення іноземних мов.

По-п'яте, існує серйозна проблема навчальних та навчально-методичних матеріалів. Якщо ми навчаємо майбутніх інженерів англійській мові професійного спілкування – то ми навчаємо професійному шару мови, усним та письмовим текстам зі спеціальності. Але тексти повинні бути науково значущими і цікавими для студента. Це створює додаткові мотиви роботи з ними. Окрім цього, спілкування професіоналів не треба зводити тільки до вузько професійної сфери. Необхідно якомога більше узнати про світ мови, що вивчається, та культури відповідної країни.

По-шосте, на мій погляд, одна із основних причин полягає в необхідності забезпечення безперервного навчання іноземній мові у вищому навчальному закладі. Останнім часом ситуація складається таким чином, що студенти навчаються мові протягом перших двох років, після цього настає дворічна перерва, а потім ті, хто приходять в магістратуру, скаржаться на те, що два роки поза мовою зводять нанівець всі попередні зусилля викладачів і самих студентів. Феномен мови полягає у тому, що вона не пробачає забуття. Неможна навчившись мові, потім забути про неї, а в потрібний момент життя витягти з засік пам'яті і якісно спілкуватись. Мова потребує регулярних тренувань.

Тому виникає задача, яким чином якщо не покращити, то хоча б утримати гідний рівень володіння мовою. Уявляється доцільним спланувати увесь час, призначений на вивчення АМПС, таким чином, щоб протягом двох років після закінчення обов'язкового вивчення мови студенти могли підтримувати цей рівень, а викладачі – його контролювати. На третьому і четвертому курсах навчання для тих студентів денної форми, хто планує продовжити навчання в магістратурі та аспірантурі, доцільно увести так званий підтримуючий (або корегуючий) курс англійської мови професійного спілкування у формі заочного навчання. У серпні-вересні місяці студенти, націлені на подальше вивчення АМПС, будуть мати можливість

настановних лекційно-практичних занять, де вони отримують контрольні завдання від викладачів, розраховані на самостійне виконання і вивчення. Але викладач дає теоретичну частину і практичні поради щодо самостійного оволодіння дисципліною. На модульному тижні, у середині семестру, студенти надсилають виконані контрольні роботи, зустрічаються у консультаційному порядку з викладачами, одержують залікову оцінку і отримують нове контрольне завдання. У зимову сесію процедура повторюється, і так протягом наступних трьох семестрів. Автор впевнена, що така система поєднання денної форми навчання з заочною буде добрим мотиваційним елементом підтримання зацікавленості студентів у вивченні іноземної мови, особливо для тих студентів, які націлені на роботу з закордонними партнерами. А для тих, хто вже працює з ними, або має нагоду виїздити за кордон, це безпосередньо допомагатиме успішному спілкуванню у іномовному середовищі.

В останні роки мотивація вивчення іноземних мов дуже підвищилась – і це є важливим. Попит на іноземні мови безперервно зростає і перевищує пропозицію. Тому викладачі іноземних мов повинні шукати нові шляхи підвищення якості навчання іноземним мовам. Результатом цих пошуків для автора стала підготовка навчального посібника [3], де використовуються інноваційні дидактичні підходи.

Список літератури

1. Бакаєва Г.Є., Борисенко О.А. та інш. Програма з англійської мови для професійного спілкування. – К.: Ленвіт, 2005. – 119 с.
2. Поташник М.М., Ямбург Е.А., Матрос Д.Ш. Управление качеством образования. – М.: Педагогическое общество России, 2004. – 441с.
3. Беркутова Т.І., Гончаренко Т.Є. Англійська мова для студентів 1 курсу комп'ютерних та економічних спеціальностей. – Харків: НТУ «ХПІ», 2007. – 352с.